

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	พฤติกรรมการลงทุนของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ จากรายรับที่ได้จากการขายที่ดิน		
ชื่อผู้เขียน	นายสุรียา รักการศิลป์		
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์		
	รองศาสตราจารย์ ดร.อุดม	เกิดพิบูลย์	ประธานกรรมการ
	รองศาสตราจารย์	เบญจวรรณ ทองศิริ	กรรมการ
	รองศาสตราจารย์	พิกุล ไคว์สุวรรณ	กรรมการ

บทคัดย่อ

งานศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์หลักอยู่ 2 ประการด้วยกันคือ 1) เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของการใช้จ่ายเงินของเกษตรกรจากรายรับที่ได้จากการขายที่ดิน และ 2) เพื่อวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของเกษตรกร ในการใช้จ่ายเงินไปในกิจกรรมที่ก่อให้เกิดผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ แนวความคิดทางทฤษฎีนั้นใช้แนวความคิดของ เจมส์ ไทบิน ในเรื่องอุปสงค์การถือเงิน (Liquidity-Preference Theory) และการวิเคราะห์ดุลการถือทรัพย์สิน (Portfolio Balance Approach) ซึ่งบอกให้ทราบถึงคุณภาพของการถือทรัพย์สินประเภทเงินและหลักทรัพย์ที่มีความเหมาะสม ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้จากการสุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่อยู่อาศัยในเขตพื้นที่ 6 อำเภอรอบอำเภอเมืองเชียงใหม่ ซึ่งได้แก่อำเภอดอยสะเก็ด แม่ริม สันกำแพง สันทราย สารภี และหางดง โดยคัดเลือกตัวอย่างเกษตรกรจำนวน 150 ราย ตามสัดส่วนของประชากรที่อยู่อาศัยในพื้นที่ และวิธีการคัดเลือกแบบมีวัตถุประสงค์ (Purposive Random Sampling) โดยกำหนดว่าจะต้องเป็นเกษตรกรและต้องมีการขายที่ดิน แบบจำลองเป็นสมการอุปสงค์ สร้างขึ้นโดยปัจจัยที่สำคัญ 4 ประการ คือ 1) ผลตอบแทนที่ครัวเรือนจะได้รับจากการถือทรัพย์สินนั้น 2) ความเสี่ยงที่ครัวเรือนจะได้รับจากการถือทรัพย์สินนั้น 3) ระดับความกล้าเสี่ยง และ 4) งบประมาณที่ใช้ในการลงทุน ซึ่งนำมาดัดแปลงให้เป็นตัวแปรทางเศรษฐกิจและสังคมได้ 8 ตัวแปร คือ 1) ผลตอบแทนการลงทุน

2) รายได้รวมจากการขายที่ดินครั้งแรก 3) รายได้รวมจากการประกอบอาชีพ 4) ระดับการศึกษา 5) จำนวนสมาชิกในครัวเรือน 6) อายุของหัวหน้าครัวเรือน 7) มูลค่าทรัพย์สินที่มีอยู่ก่อนขายที่ดิน และ 8) ประสบการณ์ทำงานนอกเหนืองานด้านการเกษตร นำมาสร้างเป็นสมการอุปสงค์ได้ 4 สมการ คือ 1) อุปสงค์ของเงินฝากธนาคาร 2) อุปสงค์ในการซื้อที่ดินใหม่ 3) อุปสงค์เพื่อการลงทุนที่ให้ผลตอบแทนในรูปกำไร และ 4) อุปสงค์ในการออกเงินให้เพื่อนบ้านหรือญาติพี่น้องเพื่อผลตอบแทนดอกเบี้ย วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลในงานศึกษาค้างนี้ใช้ค่าความถี่ย่อยละ ประกอบการพรรณาคความ และใช้วิธีการวิเคราะห์สมการถดถอย (Multiple Regression Analysis) เพื่อวิเคราะห์หาปัจจัยสำคัญที่เป็นเครื่องกำหนดพฤติกรรมในการลงทุนของเกษตรกร สมมติฐานของงานวิจัยคือ รายได้จากการขายที่ดิน ผลตอบแทนที่จะได้รับจากการตัดสินใจลงทุน และฐานะทางเศรษฐกิจเดิมของเกษตรกร มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกลงทุนของเกษตรกร

ผลการศึกษาพบว่าปีที่มีการขายที่ดินมากที่สุดคือปี พ.ศ 2532 โดยมีสาเหตุสำคัญอยู่ 2 ประการ คือ สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยต่อการประกอบอาชีพทางการเกษตรอีกต่อไป และเกษตรกรต้องการได้รายได้จากการขายที่ดินซึ่งมีราคาสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว เงินที่ได้รับจากการขายที่ดินนั้นถูกนำไปใช้จ่ายในเรื่องต่าง ๆ ตามลำดับดังนี้ คือ นำฝากธนาคารเพื่อหวังผลตอบแทนในรูปดอกเบี้ยเงินฝาก ซื้อที่ดินแปลงใหม่ ซื้อเครื่องใช้ภายในบ้าน และให้เงินแก่ลูกหลาน ซ่อมแซมหรือสร้างที่อยู่อาศัยใหม่ ลงทุนเปิดร้านค้าหรือซื้อรถยนต์รับส่งผู้โดยสาร ให้เงินกู้แก่เพื่อนบ้านหรือญาติพี่น้อง ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการใช้จ่ายเงินของเกษตรกร ส่วนใหญ่ไม่นิยมใช้จ่ายเงินเพื่อทำกิจกรรมที่มีความเสี่ยงถึงแม้จะได้ผลตอบแทนที่สูงกว่าก็ตาม กิจกรรมที่มีความสำคัญต่อรายจ่ายประการหนึ่งของเกษตรกรคือการใช้เงินไปเพื่อการบริโภค หรือเป็นการลงทุนทางอ้อม ได้แก่การสร้างบ้านและการซื้อเครื่องใช้ภายในบ้าน

ผลกระทบที่เกิดจากการขายที่ดินของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีมาตรฐานการครองชีพที่ดีขึ้น มีหนี้สินน้อยลง เกษตรกรน้อยรายย้ายถิ่นฐานที่อยู่ ในเรื่องของ

การประกอบอาชีพ จำนวนหนึ่งในสามของเกษตรกรที่ให้สัมภาษณ์ได้เปลี่ยนอาชีพใหม่ โดยส่วนใหญ่เปลี่ยนไปประกอบอาชีพซึ่งเคยทำเป็นงานพิเศษก่อนที่จะมีการขายที่ดิน นอกจากนี้การประกอบอาชีพดังกล่าวแล้ว เกษตรกรบางรายเปิดร้านค้าและขับรถยนต์รับจ้าง มีเกษตรกรน้อยรายที่เปลี่ยนอาชีพเป็นผู้รับจ้างทั่วไป และพบว่าผู้ซื้อนำที่ดินไปใช้ประโยชน์ในการประกอบธุรกิจ การเก็งกำไร ให้ผู้ขายใช้ และให้เช่าตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้เงินลงทุนของเกษตรกร พบว่า ตัวแปรสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกประเภทการลงทุนของเกษตรกรคือ 1) รายรับจากการขายที่ดิน 2) ผลตอบแทนที่จะได้รับจากการลงทุนประเภทต่าง ๆ 3) ฐานะทางเศรษฐกิจเดิมของเกษตรกรก่อนขายที่ดิน 4) ประสบการณ์ทำงานนอกฟาร์ม และ 5) อายุของเกษตรกร สมการการลงทุนฝากเงินในธนาคารนั้นสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สมการการตัดสินใจลงทุนซื้อที่ดินนั้น ฐานะเดิมของเกษตรกรไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ แต่มีตัวแปรประสบการณ์นอกฟาร์มเข้ามามีอิทธิพล สมการการลงทุนซื้อรถยนต์โดยสารหรือเปิดร้านค้า นั้น รายรับจากการขายที่ดินไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ แต่มีปัจจัยอายุเข้ามามีอิทธิพล ดังนั้นสมการการลงทุน 2 ประเภทหลังไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

Thesis Title	Investment Behavior of Farmers in Chiang Mai Province on Proceeds from Land Sales	
Author	Mr. Suriya Rukkarnsil	
M. Econ.	Economics	
Examining Committee :	Assoc. Prof. Dr. Udom Kerdpibule	Chairman
	Assoc. Prof. Benchavan Tongsiri	Member
	Assoc. Prof. Phikul Khowsuwan	Member

Abstract

The two main objectives of this study are firstly, to analyze the composition of farmers' expenditure pattern on proceeds from land sales and, secondly, to study the impact of socioeconomic variables on the choice of investment pattern. The James Tobin's macro-economics theories was applied in this study which consisted of Liquidity-Preference Theory and Portfolio Balance Approach. The important issues of these theories are risks and returns of holding money and bond. Survey data were collected from a sample of 150 farmers from areas of 6 suburban districts of Chiang Mai Province, there are Doisaket, Maerim, Sankamphaeng, Sansai, Saraphi and Hangdong. The sampling method were Proportional Stratified and Purposive Random Samplings. The model of this study was derived from investment demand function, for the holding of portfolio, consisting of 4 contributing factors, namely 1) rate of returns on investment 2) risks of investment 3) risk-taking habit,

and 4) budget for investment. The four factors was transformed to eight socioeconomic variables, they were : 1) returns on investment 2) revenue form land sale 3) total income form regular occupation 4) educational level 5) family size 6) age of the farmer 7) previous wealth of the farmer, and 8) farmer's off farm experiences. The invesment demand equations of this study are : 1) invesment in bank deposit 2) invesment in new land purchase 3) invesment in business undertakings, and 4) lending out for interest income to relatives and neighbours. The analysis of data was done by Ordinary Least Square Method Techniques. The hypothesis of this study is that the factors that affect the choice of investment are : 1) revenue from land sales 2) rate of returns on investment 3) previous wealth of the farmer.

Results of the survey showed that most of land sales occurred in the year 1989. The important reasons of land sales were the unfavorable environment in agriculture and the rising of land price. Most of famers invested their revenue on many activities, The most popular one was to deposit it in commercial banks, spent on new land purchase, buying durable goods and giving out to their children, improving or building their new homes, setting up small retail store and operating local minibus service respectively. Few of them lent their revenue to relatives and neighbours for interest. Most of famers had no experience in business, and preferred not to take risk of investment in business activity with high rate of returns. One of farmer's most popular activity were to make improvement to their house and buying durable goods.

The impact of land sales showed that most of farmer appeared to have higher standard of living. Most of them still lived in their hometown. Almost half of

farmers had given up agricultural occupation after land sale. Most of them had changed their occupation to previous part time jobs. Some of them opened small store or bought mini bus.

Result of analysis indicate that the important factors which have effect on the investment behavior are 1) the revenue from land sale 2) return on investment 3) previous wealth of the farmer 4) farmer's off farm experiences and 5) age of the farmer respectively. Result of the regression analysis for the demand for investment in bank deposit confirmed the hypothesis. The previous wealth of the farmer did not appear to affect investment in new land purchase in contrast to the farmer's off farm experience. The revenue from land sale did not effect the decision to invest in business but the age of farmer appear to be a significant factor. Therefore the results did not fully support the hypothesis.